Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om överföring av organiseringsansvaret för vissa miljö- och hälsoskyddsuppgifter från landskapet till kommunen

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om överföring av organiseringsansvaret för vissa miljö- och hälsoskyddsuppgifter från landskapet till kommunen (RP 148/2017 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- direktör Jari Keinänen, social- och hälsovårdsministeriet
- livsmedelssäkerhetschef Sebastian Hielm, jord- och skogsbruksministeriet
- regeringsråd Ilkka Turunen, finansministeriet
- sakkunnig Tarja Hartikainen, Finlands Kommunförbund
- ordförande Kirsi Sario, Finlands Veterinärförbund
- direktör Leena Räsänen, Livsmedelssäkerhetsverket
- veterinär Leena Suojala, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- inrikesministeriet
- miljöministeriet
- Livsmedelsindustriförbundet rf
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Enligt 6 § 1 mom. 5 punkten i den föreslagna landskapslagen (RP 15/2017 rd) ska hälsoskyddet, tobakstillsynen, livsmedelstillsynen, tillsynen över djurs hälsa och välbefinnande samt veterinärtjänsterna höra till landskapets uppgiftsområde i enlighet med vad som bestäms om dem i lag. I 7 § 2 mom. i förslaget till landskapslag föreskrivs det dock att landskapet enligt vad som

särskilt föreskrivs i lag kan avtala om överföring av organiseringsansvaret för en uppgift på en eller flera sådana kommuner som enligt landskapets bedömning har tillräckliga ekonomiska och andra resurser att fullgöra uppgiften.

I den föreliggande propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om överföring av organiseringsansvaret för vissa miljö- och hälsoskyddsuppgifter från landskapet till kommunen. Utskottet påpekar att vissa kommuner för närvarande sköter miljö- och hälsoskyddet självständigt och att andra kommuner har ordnat miljö- och hälsoskyddet som kommunalt samarbete i enlighet med lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet (410/2009). I nuläget finns det 62 samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet. Lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet ska upphävas genom lagen om införande av lagstiftningen om genomförande av landskapsreformen och lagstiftningen om omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter.

I propositionen står det att den tillsyn som ingår i miljö- och hälsoskyddet samt veterinärvården har fungerat effektivare i tillsynsenheterna enligt lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet jämfört med att uppgifterna skulle ha ordnats separat i alla kommuner. Regeringen anser emellertid att samarbetsområdena behöver bli ännu större.

Ett annat syfte med propositionen är att fastställa vilka resurser den eller de kommuner ska ha, till vilka ett landskap genom avtal kan överföra organiseringsansvaret för kommunens eller kommunernas miljö- och hälsoskydd i fråga om de uppgifter som anges i lagen. Syftet är också att fastställa vilka resurser landskapet efter överföringen av organiseringsansvaret ska ha för att fullgöra de miljö- och hälsoskyddsuppgifter som blir kvar i landskapet. En överföring av uppgifterna genom avtal kan gälla hälsoskyddsuppgifterna, livsmedelstillsynen och tobakstillsynen, och då ska dessa uppgifter överföras i sin helhet till en eller flera övertagande kommuner. Genom avtalet är det också möjligt att överföra organiseringsansvaret för veterinärtjänsterna och för sådana uppgifter enligt djurskyddslagen som har samband med skötsel av herrelösa djur.

Utskottet framhåller att miljö- och hälsoskyddet hänger samman med många uppgiftsområden inom landskapen och att landskapens avgöranden beror på beslut som fattats av landskapen. Därför anser utskottet att besluten bör ha en tydlig koppling till utvecklingen av näringarna. Den regionala näringsstrukturen bör vägas in i besluten om tjänster som är väsentliga för landsbygdsnäringarna, såsom ordnandet av veterinärservice med tillhörande jour.

Enligt lagförslaget ska en förutsättning för överföringen av organiseringsansvaret vara att den eller de kommuner som övertar organiseringsansvaret har tillgång till personalresurser motsvarande minst 30 årsverken för myndighetsuppgifterna enligt livsmedelslagen, hälsoskyddslagen och tobakslagen. Också det landskap som överlåter uppgiften ska ha resurser av motsvarande storlek för skötsel av miljö- och hälsoskyddsuppgifterna i fråga om de områden som inte hör till avtalskommunerna. Utskottet ser det som nödvändigt att se till att personalens kompetens omfattar alla delområden i verksamheten vid eventuella överföringar av organiseringsansvaret.

I enlighet med propositionsmotiven anser utskottet att överföringen av miljö- och hälsoskyddsuppgifterna från kommunen till landskapet möjliggör intensivare samarbete med andra funktioner som överförs till landskapen, såsom alkoholtillståndsförvaltningen, hälso- och sjukvården, jordbruksstöds- och landsbygdsförvaltningen, markanvändningsplaneringen i landskapen, räddningsväsendet, vattenförvaltningen och de miljö- och hälsoskyddsuppgifter som överförs från regionförvaltningen. När uppgifterna överförs från kommunernas organisation krävs det att samarbetet mellan landskapen och kommunerna garanteras på samma sätt som samarbetet mellan samarbetsområdena för miljö- och hälsoskyddet och kommunerna hittills har garanterats.

Utskottet påpekar att överföringen av veterinärtjänsterna tillsammans med hälsoskydds-, tobaks- och livsmedelstillsynen från landskapet till kommunen minskar möjligheterna att anlita veterinärer som tillhandahåller veterinärtjänster för de uppgifter som gäller bekämpning av djursjukdomar som landskapet ansvarar för och för vissa andra uppgifter som gäller tillsynen över djurs hälsa och välbefinnande. I propositionsmotiven uppger regeringen dock att sådana veterinärer har anlitats allt mer sällan i och med att fler veterinärer på senare år har rekryterats för tillsynsuppgifter. Dessutom framgår det av propositionen att överföringen av de uppgifter som gäller omhändertagande och tillfällig skötsel av herrelösa djur från landskapet till kommunen inte nästan alls inverkar på myndigheternas verksamhet, eftersom det är fråga om köpta tjänster som tillhandahålls av utomstående aktörer. Överföringen möjliggör att de anknytande avtalen mellan kommuner och företag fortsätter att gälla.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottet föreslår

att social- och hälsovårdsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande JsUU 3/2018 rd

Helsingfors 4.4.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
medlem Markku Eestilä saml
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Hanna Halmeenpää gröna
medlem Reijo Hongisto blå
medlem Jukka Kopra saml
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Mats Nylund sv
medlem Juha Pylväs cent
medlem Tytti Tuppurainen sd
medlem Peter Östman kd
ersättare Ritva Elomaa saf.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.